

Sygn. akt IV U 48/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Bogusław Łój

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Dejewska vel Dej

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2019 r. w Zielonej Górze

sprawy z odwołania **M. K.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 29.11.2018 r. Nr (...)

o przywrócenie prawa do renty socjalnej

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni M. K. prawo do renty socjalnej na okres od dnia 01.11.2018 r. do dnia 31.03.2022 r.

sędzia Bogusław Łój

Sygn. akt IV U 48/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 29.11.2018 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawczyni M. K. prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że komisja lekarska ZUS orzeczeniem z 26.11.2018 r. orzekła, że wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji M. K. nie zgodziła się z ustaleniem organu rentowego, że wnioskodawczyni nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, wnosząc o uchylenie zaskarżonej decyzji i uznanie całkowitej niezdolności do pracy wnioskodawczyni jako warunku przyznania dalszej renty socjalnej.

W uzasadnieniu wnioskodawczyni rozwinęła swoje stanowisko, wywodząc, że decyzja jest wadliwa, ponieważ obecnie odwołująca się jest osobą całkowicie niezdolną do pracy i samodzielnej egzystencji. Stan jej zdrowia nie uległ poprawie, uległ pogorszeniu. Lekarze nie rokują poprawy stanu zdrowia. Stanowisko pozwanego nie znajduje uzasadnienia w przedłożonej dokumentacji lekarskiej. Organ rentowy wydając decyzję nie kierował się rzeczywistym i aktualnym stopniem naruszenia organizmu wnioskodawczyni, lecz oszczędnościami finansowymi i okresem zatrudnienia wnioskodawczyni w przeszłości.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje.

Wnioskodawczyni M. K., urodzona (...), z zawodu technik ekonomista, w okresie od 09.08.2010 r. do 31.08.2015 r. pracowała na stanowisku pracownika biurowego w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie od 02.11.2015 r. do 30.09.2018 r. pracowała na stanowisku kierownika sekretariatu w pełnym wymiarze czasu pracy.

Była uprawniona do renty socjalnej w okresie od 01.10.2003 r. (tj. od wejścia w życie przepisów ustawy z 27.06.2003 r. o rencie socjalnej) do 31.10.2018 r.

We wniosku złożonym organowi rentowemu 05.10.2018 r. wnioskodawczyni domagała się ustalenia prawa do pobieranego świadczenia na dalszy okres.

Wobec zgłoszonego wniosku przeprowadzone zostały badania, w wyniku których lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z 08.11.2018 r. orzekł, że wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

W związku ze złożonym sprzeciwem, komisja lekarska ZUS orzeczeniem z 26.11.2018 r. podtrzymała stanowisko lekarza orzecznika ZUS.

Powyższe skutkowało wydaniem przez pozwanego zaskarżonej decyzji.

dowód: akta organu rentowego, znak: (...), wraz z dokumentacją orzecniczą; świadectwa pracy, k. 8-11 akt sąd.

U wnioskodawczyni rozpoznano:

- wrodzony niedorozwój kończyny górnej lewej ze znacznym upośledzeniem funkcji kończyny jako całości;
- skoliozę II°/III° odcinka piersiowego kręgosłupa z ograniczeniem wydolności statyczno-dynamicznej kręgosłupa jako całości oraz zespołem bólowym przewlekłym w wywiadzie; skrzywienie boczne kręgosłupa piersiowego i lędźwiowego z ograniczeniem wydolności statyczno-dynamicznej kręgosłupa i zespołem bólowym;
- otyłość;
- łuszczycę; łuszczycowe zapalenie stawów.

dowód: opinia biegłego sądowego lekarza ortopedy, k. 82-82v, opinia

biegłej sądowej lekarza reumatologa, k. 117-117v, wraz z opinią

uzupełniającą, k. 141 akt sąd.

Wnioskodawczyni jest nadal, tj. po 31.10.2018 r., całkowicie niezdolna do pracy do kwietnia 2022 r. Jest to niezdolność powstała przed ukończeniem 18 roku życia przez wnioskodawczynię.

Stanowisko lekarzy orzeczników ZUS wydane w niniejszej sprawie, w zakresie schorzeń ortopedycznych, jest błędne.

W stanie zdrowia wnioskodawczyni nie nastąpiła poprawa, a wręcz pogorszenie.

dowód: opinia biegłego sądowego lekarza ortopedy, k. 82-82v, opinia

biegłej sądowej lekarza reumatologa, k. 117-117v, wraz z opinią

uzupełniającą, k. 141 akt sąd.

Duży stopień niesprawności spowodowany bezużytecznością lewej kończyny górnej oraz skrzywieniem kręgosłupa i bólami stawów uniemożliwiają wnioskodawczyni wykonywanie zatrudnienia. Wnioskodawczyni nie może długo przebywać w jednolitej pozycji, np. siedzącej. Wymaga intensywnego leczenia farmakologicznego i usprawniającego.

Schorzenia ortopedyczne rozpoznane u wnioskodawczynie powodują na tyle duże ograniczenia funkcji, że uzasadniają uznanie całkowitej niezdolności do pracy, uwzględniając poziom wykształcenia, wiek, charakter dotychczas wykonywanej pracy i inne posiadane umiejętności zawodowe.

dowód: opinia biegłego sądowego lekarza ortopedy, k. 82-82v akt sąd.

U wnioskodawczynie nie rozpoznano niepełnosprawności intelektualnej ani żadnej choroby psychicznej. Wnioskodawczynie przebywał umiarkowany epizod depresji w przeszłości.

Z psychologiczno-psychiatrycznego punktu widzenia, wnioskodawczynie jest osobą zdolną do pracy.

Orzeczenia lekarza orzecznika i komisji lekarskiej ZUS są słuszne w zakresie specjalności psychologicznej i psychiatrycznej.

dowód: opinia biegłych sądowych lekarza psychiatry i psychologa,

k. 93-96 akt sąd.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje.

Odwołanie okazało się zasadne.

Przedmiotem niniejszej sprawy było ustalenie, czy M. K. jest w dalszym ciągu – tj. po 31.10.2018 r. – całkowicie niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało u niej przed ukończeniem 18 roku życia, bądź w trakcie nauki w szkole przed ukończeniem 25 roku życia.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 ustawy z 27.06.2003 r. o rencie socjalnej (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1455 ze zm.), renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18. roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej, studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1 przysługuje renta socjalna stała – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała lub renta socjalna okresowa – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa (ust. 2), a ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik na zasadach i w trybie określonych w ustawie z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 5 ww. ustawy).

Podstawową więc przesłanką warunkującą uzyskanie prawa do renty socjalnej jest stwierdzenie całkowitej niezdolności do pracy.

Ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje się na zasadach i w trybie określonym w ustawie z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.), stosując odpowiednio między innymi art. 12-14 tej ustawy (art. 5 i 15 ustawy o rencie socjalnej). Przepis art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS – definiując niezdolność do pracy – stanowi, że niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przepisy ust. 2 i 3 wskazują, że całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Natomiast zgodnie z jej art. 13 przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość

przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, oraz możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy, a także celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W myśl art. 107 ustawy emerytalnej, prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

Rzeczą sądu w przedmiotowej sprawie było zatem ustalenie czy wnioskodawczyni spełnia wymogi wynikające z ww. przepisów, w szczególności czy jest w dalszym ciągu całkowicie niezdolna do pracy.

Dokonanie ustaleń w spornym zakresie wymagało wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 278 § 1 k.p.c., co oznaczało konieczność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego dysponującego specjalistyczną wiedzą odpowiednią dla dokonania oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni.

Nie był więc zasadny wniosek zawarty w odwołaniu – o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczności związane ze stanem zdrowia wnioskodawczyni, ponieważ właściwym dowodem na te okoliczności są opinie biegłych specjalistów.

W tym zakresie sąd skorzystał z opinii biegłych lekarzy ortopedy, reumatologa, psychiatry i biegłego psychologa i nie znajdując podstaw do ich podważenia, w całości oparł się na ustaleniach biegłych.

Biegły ortopeda, na podstawie wywiadu, badania ortopedycznego i analizy dokumentacji medycznej stwierdził, że wnioskodawczyni jest nadal całkowicie niezdolna do pracy do kwietnia 2022 r. Nie podzielił stanowiska lekarzy orzeczników ZUS wyrażonego w niniejszej sprawie. Podkreślił, że w stanie zdrowia wnioskodawczyni nie wystąpiła poprawa.

Biegły zwrócił uwagę na duży stopień niepełnosprawności wnioskodawczyni, który uniemożliwia wykonywanie zatrudnienia. Wnioskodawczyni nie może długo przebywać w jednolitej pozycji, np. siedzącej, wymaga intensywnego leczenia. Jej schorzenia powodują na tyle duże ograniczenia funkcji, że uzasadniają uznanie całkowitej niezdolności do pracy. W tym zakresie biegły wprost wskazał, że jego ocena jest odmienna od oceny dokonanej przez organ rentowy. Biegły uwzględnił przy tym poziom wykształcenia, wiek, charakter dotychczas wykonywanej pracy i inne posiadane umiejętności zawodowe.

Biegła reumatolog, również po przeprowadzeniu wywiadu, badania i analizy dokumentacji medycznej, uznała, że odwołująca się jest w obecnym stanie zdrowia całkowicie niezdolna do pracy. Dodała, że nie nastąpiła żadna poprawa w stanie zdrowia, a wręcz pogorszenie. W opinii uzupełniającej podtrzymała swoje stanowisko, precyzując okres niezdolności do pracy. Okres ten ustaliła tak samo, jak biegły ortopeda, zatem ich stanowiska są w tym zakresie zbieżne.

Biegłe psychiatra i psycholog nie stwierdziły niezdolności do pracy, jednak odnosi się to jedynie do oceny stanu zdrowia z punktu widzenia ich specjalności.

Sąd przychylił się w całości do powyższych ustaleń biegłych w zakresie oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni. Podkreślić bowiem należy, że opinie te zostały wydane po przeprowadzeniu osobistego badania odwołującej się, po zapoznaniu się przez biegłych z podawanymi przez nią objawami oraz po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską, a efekt końcowy wszystkich tych czynności został przez biegłych zawarty w kategoriach wnioskach opinii.

W kontekście powyższego, sąd nie uwzględnił (k. 162v) wniosku pozwanego organu o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego specjalisty medycyny pracy, bowiem w świetle pozostałego materiału dowodowego w sprawie, nie miał wątpliwości co do prawidłowości wydanych w sprawie opinii (uwzględniając opinię uzupełniającą biegłej reumatolog).

Zarzuty pozwanego (k. 92-92v, 135-135v, 157-157v akt sąd.) uznać należało za chybione.

Sam fakt podjęcia zatrudnienia w latach 2010-2018 przy pracach biurowych nie świadczy o odzyskaniu zdolności do pracy. Całkowita niezdolność do pracy jest okolicznością obiektywną i zarazem kategorią prawną, związaną ze stanem zdrowia, która podlega ocenie przez biegłych lekarzy na podstawie badań lekarskich i analizy dokumentacji medycznej. Jeśli w określonym momencie życia, np. z powodów materialnych, wnioskodawczyni musiała podjąć zatrudnienie, nie znaczy to, że przy jej stanie zdrowia dalej powinna pracować.

Nie ma też znaczenia, jak często i z jakich powodów wnioskodawczyni korzystała ze zwolnień lekarskich w okresie swojego zatrudnienia. Okoliczności związane z przebiegiem zatrudnienia nie mogą zostać uznane za istotniejsze, niż wyniki badań biegłych specjalistów, całościowo i obiektywnie oceniających stan zdrowia wnioskodawczyni w zakresie stwierdzonych u niej schorzeń.

Ponadto w swoich zastrzeżeniach organ rentowy samodzielnie ocenia przebieg badania przeprowadzonego przez biegłą reumatolog, jednak od tej oceny jest właśnie biegła, która wyciągnęła z badań wnioski wskazane w opinii.

Podkreślić również należy, że sąd nie jest zobowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., sąd orzekł jak w sentencji wyroku.